

HUVUD, AXLAR, KNÄN OCH TÅR

• Kroppsdelar

Eleverna lär sig namnen på olika kroppsdelar genom lek och spel.

Nyttiga länkar

Folkhälsan har utarbetat bilder på kroppsdelar som kan användas som bildkort, minnesspel, lotto mm.

Kroppsdelar med text:

https://www.folkhalsan.fi/globalassets/barn/sprak/fantasikort/kroppsdelar---text-2015_ok_juni.pdf

Kroppsdelar utan text:

https://www.folkhalsan.fi/globalassets/barn/sprak/fantasikort/kroppsdelar---utan-text-2015_ny.pdf

Rim och ramsor för händer, fötter och kropp – Barnkammarboken:

<https://www.bokus.com/newsletters/Pdf/9789163866210.pdf>

Spelet Forma människor:

<http://paxel123.com/se/formfolk/>

Eleverna arbetar med iPad eller datorer. Läraren leder spelet: *Vi börjar med huvudet. Hurdant huvud väljer ni? Alla väljer ett huvud och sedan fortsätter vi...* Kom ihåg att visualisera och repetera. På detta sätt repeteras kroppsdelarna och eleverna får samtidigt öva på hörförståelse samtidigt. Till slut får eleverna färglägga människorna och visa hurdana människor de har format.

Tips på lektionsaktiviteter

a) Öva ordförråd genom lek och spel

LEK: Egen hand, grannens hand! – Elever får lite smakprov om namnen på kroppsdelar och lär sig redan några vid leken. Visualiseringen hjälper eleverna att förstå instruktionerna. Visa samtidigt som du berättar: *Lyft upp ditt högra pekfinger och långfinger så här, håll din vänstra hand handflatan uppåt...* Ge resten av instruktionerna på finska om det känns lättare för eleverna. Berätta åtminstone vad *fast*, *upp* och *grannen* betyder på finska.

Eleverna sitter i en ring och pekar upp med sitt högra pekfinger och långfinger. Sin vänstra handflata håller de uppåt och formar en liten "grop". Läraren kommer att ropa fyra olika kommandon slumpmässigt: *Egen hand! Grannens hand! Fingrar! Fast!*

När läraren säger *Egen hand!* ska eleverna sätta sina högra fingrar i sin egen hand (vänster hand). Därefter säger läraren *Fingrar!* och eleverna höjer sina högra fingrar igen. På kommandot *Grannens hand!* ska eleverna sätta sina fingrar i grannens vänstra hand. Läraren kan välja att säga *Fingrar!* igen eller använda ett nytt kommando *Fast!* Då ska eleverna göra två saker samtidigt: få upp sina fingrar ur grannens hand och försöka knipa fast de fingrar som finns i deras egen hand.

Om eleven lyckas med att inte bli fast i grannens hand får eleven stå kvar i ringen och de elever som "fastnat" får gå ut ur ringen. Därefter kör övningen igång på nytt och fortsätter tills endast en deltagare är kvar.

LEK: En tumme på golvet – Läraren delar eleverna i grupper och gör tillräckligt utrymme i klassen. Ni kan även gå ut och leka. Läraren ger instruktioner för vilka kroppsdelar som får och ska röra golvet/marken, allting annat ska vara i luften (t.ex. tre händer, en rumpa, fyra fötter, ett knä och en tumme). Eleverna ska inom grupperna komma på hur de gör så att de kan följa upp med instruktionerna. De måste troligen hålla i och stödja varandra för att genomföra leken. Försäkra att alla kommer ihåg instruktionerna och hjälp till att komma på idéer om det verkar att några har fastnat. Den gruppen som är snabbast, vinner!

LEK: Hand mot hand – Läraren skriver i förväg färdigt lappar som har två kroppsdelar mot varandra, t.ex. *hand mot hand*, *fot mot fot*, *rygg mot rygg*, *finger mot näsa*, *armbåge mot mage*. Eleverna delas i två lag och inom laget vidare i par. Så gäller det för varje lag att klara av så många lappar som möjligt. Ett par från varje lag får springa fram, ta en lapp och sätta ihop kroppsdelarna som står där. Resten av laget ska säga vilka kroppsdelar det är och när de klarat det får nästa par springa fram. Den grupp som klarat alla först vinner!

SPEL: Rörelselooopen – Eleverna kan spela rörelselooopen i små grupper. Klipp ut 10 stycken kort (*) så att alla elever får ett eller flera kort som består av två delar: en fråga och ett svar. Den första ställer frågan på sitt kort. Den som har svaret läser upp det, gör rörelsen i kortet och läser sedan sin fråga. Så här fortskrider leken tills alla har både frågat och svarat. Den som inledde leken med sin fråga svarar alltså sist.

b) Sång: Huvud, axlar, knän och tår

Med hjälp av denna bekanta låt lär eleverna sig ännu mer kroppsdelar. Gå först igenom sångtexten som du har framme på tavlan. Vad är skillnaden till den finska versionen? Sök låten på Youtube och sjung med!

c) Vilka andra kroppsdelar finns det?

Nu känner eleverna redan till hand, handflata, finger, huvud, axlar, knä, tå, ögon, öron, kind. Du kan t.ex. skapa ett spel med TinyTap där eleverna får placera kroppsdelar på rätt plats i en bild eller dela ut bilder på kropp (*). Ni kan börja med de orden som eleverna redan känner till och sedan försöka gissa tillsammans vad andra ord, t.ex. 'vatsa, maha' eller 'jalka' skulle vara på svenska. Kom ihåg att det finns skillnad mellan *hand* och *arm* samt *fot* och *ben*.

d) Rita blind!

Läraren sätter upp ett stort vitt papper på väggen. Hen börjar med att rita en oval (ansiktsform). Eleverna får i tur och ordning, med förbundna ögon, rita enligt muntliga anvisningarna ögon, näsa, mun, öron, hatt osv. på pappret.

e) Människoknuten

Eleverna kan jobba alla tillsammans eller tävla mot varandra i små grupper. Eleverna står i en tät ring så att axlarna rör vid varandra. Alla ska blunda ögonen och räkka ut händer men inte ta fast på någon. När läraren räknar till tre ska eleverna, utan att öppna ögonen, hitta en ledig hand och ta fast på den. Alla ska enbart ha en hand i sin hand. Läraren kontrollerar att alla har hittat någon att hålla fast på. När alla har hittat en hand, räknar läraren igen till tre. Nu öppnar alla ögonen och börjar lösa knuten, utan att släppa den hand som de håller i. Eleverna måste kommunicera och samarbeta, gå under och över så att de slutligen kommer till en ring igen. Om det händer så att det blir två skilda ringar eller två personer som har tagit fast vid varandra, måste alla börja igen. Om eleverna tävlar mot varandra, vinner det snabbaste laget. Annars kan läraren ta tid för första runden och sen kan eleverna prova på att slå den tiden.

Kultur

Det finns många rim och ramsor för fingrar. Diskutera med eleverna: Vad heter fingrarna på finska? Vilka smeknamn på fingrarna känner eleverna till? Och vad heter de på svenska? Sök på Youtube: "Tummetott, Slickepott, Långeman... Vad heter dom mer?" eller "Tummetott och slickepott - ur Stora Rim&Ramsor".

*Jag vill ha mat sa tummetott
Var ska vi ta't sa slickepott
I mors skafferi ska långeman
Törs inte sa gullebrand
För då springer lilla vickevire och skvallrar.*

*Här är pojken Tummetott,
han brukar köpa mycket gott
åt sin syster Slickepott.
Men hon hål i tanden fått,
Långeman som pappa är
säger då så här:
Gå till doktor Gullebrand,
han lagar fint din tand.
Syster Vicke Vire säger sedan så,
varsågod och skölj, nu får ni gå*

Integrointi muihin oppiaineisiin _____

Biologiassa voidaan käydä läpi ruumiinosia ruotsiksi ja myös muita ihmisen anatomiaan liittyviä sanoja, esim. luustoa, sisäelimiä jne. Liikunnassa voidaan myöskin leikkiä ryhmäleikkejä vaikkapa alkulämmittelyinä, jolloin ohjeistus voidaan antaa ruotsiksi ja liikuntatunneilla voidaan muutenkin käyttää ruumiinosista ruotsinkielisiä nimityksiä. Muilla tunneilla voidaan kehottaa ruotsiksi oppilaita eri tilanteissa: *Räck upp handen! Ta fram boken! Nicka med huvudet eller skaka på huvudet. Ge en applåd genom att klappa händerna!*

(*)

Jag har: STAMPA MED FÖTTERNA	Vem har? NICKA PÅ HUVUDET
Jag har: NICKA PÅ HUVUDET	Vem har? LYFT UPP VÄNSTER HAND
Jag har: LYFT UPP VÄNSTER HAND	Vem har? LYFT UPP HÖGER FOT
Jag har: LYFT UPP HÖGER FOT	Vem har? VÄND HUVUDET HÖGER OCH VÄNSTER
Jag har: VÄND HUVUDET HÖGER OCH VÄNSTER	Vem har? SÄTT HANDEFLATORNA IHOP
Jag har: SÄTT HANDEFLATORNA IHOP	Vem har? HOPPA MED VÄNSTER FOT
Jag har: HOPPA MED VÄNSTER FOT	Vem har? SÄTT PEKFINGRET PÅ NÄSAN
Jag har: SÄTT PEKFINGRET PÅ NÄSAN	Vem har? KLAPPA PÅ MAGEN
Jag har: KLAPPA PÅ MAGEN	Vem har? SKAKA PÅ RUMPAN
Jag har: SKAKA PÅ RUMPAN	Vem har? STAMPA MED FÖTTERNA

(*)

nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu
nu	nu

(*)

